

השטח החשוף ולא את הבתים. ויש שחלקו). וללשון שניה בגמרא, כשמכר 'דרתא' – מודה ר"א לחכמים, ומחלוקתם ב'חצר'. (וכן הלכה).

ב. מכר את כל הכלים הקבועים שם: הים, הממל, הבתולות, הנסרים (אשר סביב הזיתים, שלא יתפורו בהכביד עליהם הקורה. רשב"ם), היקבים, המפרכות, ריחים תחתונות. ולדעת ר' אליעזר: גם את הקורה, שהיא העיקר בבית הבד. (ואין הלכה כדבריו).

אבל לא מכר את העבירים ואת הגלגל ואת הקורה (לת"ק), ריחים עליונה, שקין ומרצופין. שכל אלו אינם כלים קבועים בה. (– רשב"ם. או שאינם זולים, ולעתים הם שאולים ואינם שייכים לבעל בית הבד, רמ"ה).

ואם אמר: 'הוא וכל מה שבתוכו' – כולם מכורים. (וזה לדעת סתם משנתנו, אבל הברייתא חולקת – ע' רא"ש, רמ"ה ועוד. והלכה כמתניתין).

ואם אמר 'בית הבד וכל תשמישיו' – קנה אפילו חנות הנפרדת מבית הבד, שגם שותחים בה שומשמן לצורך בית הבד, ובלבד שהיא בתוך המצרים שמצר לו.

ג. מכר את ה'בתים' המסופחין למרחץ, כגון בית הנסרין ובית היקמין ובית הספלים ובית הוילאות. אבל לא את הכלים המטלטלין; הנסרין, הספלין, הבלגיות (הוילאות).

ואם אמר 'הוא וכל מה שבתוכו' – כולם מכורים. בין כך ובין כך לא מכר את המגורות של מים למיניהן, ואוצרות העצים, (לא את העצים עצמם ולא את בית העצים – לפי שיש בדברים אלו שימושים נוספים, ולא רק לצורך המרחץ. רשב"ם).

ואם אמר 'בית המרחץ וכל תשמישיו אני מוכר לך' – כולם מכורים. (וכשכתב לו מצרים חיצוניים, והם בתוכם. לפירוש רשב"ם שנקטו לעיקר).

ד. מכר לו בתים, בורות שיחין ומערות, מרחצאות ושובכות, בתי-בד, גינות העיר, אבל לא את המטלטלין. ורשב"ג הוסיף שמכר גם את ה'סנטר'. (וכן דעת ר' יהודה). ונחלקו הדעות בגמרא מהו 'סנטר' – אם הכוונה לעבד הממונה לפקח על תחומי השדות (ועל מסייהם. וי"א: שומר העיר), אבל השדות עצמן שמסביב לעיר – גם לת"ק מכורים. או שמה מחלוקתם על השדות, אבל העבד לא נמכר.

ובברייתא הוסיף רשב"ג אף שייריה (– שטחים קטנים המרוחקים מהעיר) ובנותיה. (ואמנם ר' יהודה חולק. וכן סובר שסופר המלך ('אנקולמוס') – אינו מכור).

(הלכה כת"ק. וכדעה שהשדות שמסביבותיה – מכורין. ריד, ד).

וכן החורשין הסמוכין לה ופתוחים אליה, וכן הביבין למיניהם שפתחם מופנה אליה, וכן חלקי העיר המופרדים, גם כשחלק אחד בים ואחד ביבשה – מכורין.

ובזמן שאמר 'היא וכל מה שבתוכה' – כל המטלטלין שבה מכורין, ואפילו בהמה ועבדים דנידי. (וכ"ש חטין ושעורין. רשב"ם).

דפים סח – סט

קכו. מהם העקרונות בסיווג הדברים הכלולים במכירת שדה?

כל דבר שהוא מיועד באופן קבוע לשימוש השדה, אע"פ שאינו מחובר לקרקע, כגון אבנים הסדורות לגדר או אבני הכבדה לעומרים וכיוצ"ב – נכלל במכירת השדה. אלא שר' מאיר מוסיף שאפילו אותם שימושים אינם מזוונים ומוכנים מיד לשימוש השדה – מכורים, וחכמים חולקים, (כמפורט בגמרא).

תבואה המחוברת לקרקע, אפילו עומדת להקצר (והריטב"א כתב שעדיין משתבחת היא מהקרקע), וכן שאר עצים

שבשדה – נמכרים עמה. (אמנם, ל'שופרא דשטרי' מפרטים את קניית העצים למיניהם). מלבד עצים גדולים, כחרוב המורכב וכו'. ואפילו כשאומר 'כל מה שבתוכה' שקנה שאר דברים, לא קנאם, שהרי הם כשדה נפרדת ואינם נחשבים 'בתוך השדה'. (ערשב"ם).
 הקונה את השדה – קנה את מיצריה ואת האילנות שבמיצר.
 השומירה שבשדה – חלקו במשנה אם היא עשויה בטיט אם לאו. (ושתי גרסאות בדבר, להאי גיסא ולהאי גיסא – רשב"ם ותוס').
 הבור, הגת, השוכך ודומיהן – לא קנאם, ואפילו אמר 'היא וכל מה שבתוכה'. (עא. וברשב"ם).

דף סט

קכו. מי שמכר לחברו 'קרקע ודקלים' – מה הדין כאשר:

א. יש באותה קרקע דקלים רבים.

ב. אין לו דקלים כלל וכלל.

ג. יש לו דקלים המשועבדים לבעלי חובות.

א. לשיטת רשב"ם (ולגרסתו) – חייב לתת לו שני דקלים נוספים, מלבד הדקלים שבקרקע, שהם כבר כלולים במכירת הקרקע. (ומשמע שאם אין לו דקלים נוספים – צריך לקנות לו, שלא יהא מחוסר אמנה, או יחזיר לו דמי שני דקלים). ולגרסה אחרת (עתוס') – לא קנה אלא שני דקלים שבקרקע. (וע' רמ"א רטז, ובהגר"א שם).
 ב. קונה שני דקלים עבורו. (י"א שאין הקנין חל על כך, שיתחייב בדבר, אלא עושה כן משום שלא יהא 'מחוסר אמנה'. ויש המחייבים מעיקר הדין. ויש מפרשים שלא נאמר אלא לענין שהרשות בידו לעשות כן, ואין הלה יכול לבטל את קניית הקרקע. ע' בראשונים).
 ג. פודה אותם ונותן לו.

דף ע

קכח. מכר את השדה 'חוץ מחרום' (מורכב) פלוני' חוץ מסדן פלוני', או 'חוץ מחצי חרום פלוני' וכו' – האם קנה את שאר החרובים או את החצי ששייר?

רב ששת אמר שלא קנה. ללשנא קמא – ב'חוץ מחרום', וללשנא בתרא – ב'חוץ מחצי חרום'. (וזה שאמר 'חוץ מ...') – לשייר לו דרך אמר כן, או לשופרא דשטרא).

קכט. א. המפקיד אצל חברו בשטר – האם נאמן הלה לומר 'החזרת'?

ב. שטר כיס (=שטר על עסק שנעשה בין שנים, שאחד נתן מעות והשני מתעסק עמן) היוצא על היתומים – האם גובין מן היתומים, וכמה?

ג. האם שתי השאלות הנ"ל קשורות זו בזו?

א. רב חסדא אמר שנאמן, ובשבועה. במיגו ד'נאנסו'.

ב. בדבר זה נחלקו דייני גולה עם דייני א"י, אם גובה (בשבועה) כולו, או רק חציו, כיון שכל עסקה – חציה מלוה וחציה פקדון, ועל אותו חלק של פקדון ניתן לטעון ליתומים 'הוחזר' (וטענה זו מועילה משום מיגו ד'נאנסו'. וי"א שאפשר גם לטעון עבורם 'נאנסו' – ע' ראשונים). והסיק רבא להלכה שגובה חציו. (ח"מ קח, ד).